

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12CoP/30/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4317211053
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4317211053.5

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkýň JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Denisy Šaligovej vo veci starostlivosti o maloleté deti: Q. E., nar. XX.XX.XXXX, a Z. E., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, deti rodičov: otca F. J. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., B. XX, zastúpeného JUDr. Denisou Jánošíkovou, advokátkou so sídlom Bratislava, Klincová 35, a matky D. O. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. V. XXX, o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom a o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Levice č. k. 10P/140/2017-1040 zo dňa 17. júla 2020, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e.**

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie v konaní o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom napadnutým uznesením zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia. V odôvodnení uznesenia súd uviedol, že otec podal dňa 17.06.2020 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa mu zníži vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom - na Q. 160 eur a Z. 130 eur mesačne, čo odôvodnil tým, že u neho došlo k zmene pomerov spočívajúcich v znížení jeho pravidelného mesačného príjmu ako i vzniku ďalších vyživovacích povinností k maloletej dcére A. a jej matke. Voči nemu je totiž vedené exekučné konanie, lebo si riadne a včas neplnil vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom. Tvrdil, že má príjem len zo zamestnania vo výške 1.330 eur mesačne netto; v podnikaní sa mu dlhodobo nedarí tak, aby si bol schopný riadne plniť svoje vyživovacie povinnosti ku všetkým maloletým deťom. Dňa 16.06.2019 sa mu narodila dcéra, maloletá A. E. a už pred jej narodením sa s partnerkou, matkou maloletej A., dohodol na príspevku na výživu a úhradu niektorých nákladov nevydatej matke v sume 100 eur mesačne po dobu dvoch rokov odo dňa pôrodu ako aj na výživnom pre dieťa v sume 120 eur mesačne; zároveň sa zaviazal aj k úhrade nákladov súvisiacich s tehotenstvom partnerky vo výške 500 eur. Toto výživné uhradil bezhotovostným prevodom do februára 2020, následne mu však exekútor zablokovať účet. Teraz žije v spoločnej domácnosti s uvedenou matkou najmladšieho dieťaťa, ktorá je na rodičovskej dovolenke. Jeho mesačné výdavky s úhradami výživného sú vo výške 1.510 eur. Na jeho žiadosť mu bol povolený od mája 2020 odklad splátok hypotekárneho úveru. Vzhľadom na situáciu bol nútený svojvoľne prispôsobiť výšku výživného na Q. 160 eur a Z. 130 eur mesačne. Je voči nemu vedené exekučné konanie na vymoženie zameškaného výživného od mája 2019 do februára 2020 a bežného výživného, počnúc mesiacom marec 2020. V rámci exekúcie dvakrát požiadal o povolenie splátok, avšak matka detí ani s jedným návrhom nesúhlasila a sama výšku splátky nenavrhol. Dňa 18.05.2020 boli súdnym exekútorom vydané exekučné príkazy na vykonanie exekúcie zrážkami zo mzdy a prikázaním pohľadávky z účtu v banke. Súčasná situácia je pre neho ekonomicky likvidačná a vystavuje ho hrozbe ďalšej exekúcie.

2. V odôvodnení uznesenia súd konštatoval, že rozsudkom Okresného súdu Levice zo dňa 27.09.2013 č. k. 15P/176/2012-222, právoplatným dňa 16.10.2013, súd schválil rodičovskú dohodu, v zmysle ktorej

boli mal. deti zverené do osobnej starostlivosti matky, otec bol zviazaný na výživné pre mal. Q. po 250 eur mesačne a mal. Z. po 200 eur mesačne. Súd taktiež upravil styk otca s maloletými deťmi. V súčasnosti prebieha konanie o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, a to na návrh otca o zníženie výživného a na návrh matky o zvýšenie výživného, ktoré nie je ukončené. V rámci tohto konania otec žiadal nariadiť neodkladné opatrenie. Súd rozhodujúci o tomto návrhu svoje uznesenie odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 111 písm. b), § 2 ods. 1 prvej vety, § 360 ods. 1, § 366 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1 prvej vety, § 329 ods. 2, § 330 ods. 1, § 331 ods. 2, § 332 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 28, § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), čl. 24 Charty základných práv Európskej únie, čl. 3 ods. 1 a čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa. Súd uviedol, že neodkladné opatrenie môže súd nariadiť v dvoch prípadoch, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava z ohrozenia exekúcie, pričom tak môže učiniť pred začatím konania, počas konania a tiež po jeho skončení. Neodkladné opatrenie umožňuje pružne riešiť situáciu, keď je potrebný urýchlený zásah súdu. Je jedným zo zabezpečovacích inštitútov v civilnom procese a jeho zabezpečovacia funkcia sa prejavuje najmä v schopnosti zabrániť dočasnou a provizórnou úpravou nepriaznivým následkom, ktoré by mohli pred začatím konania alebo v už začatom konaní nastať. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení z dôvodu, že nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný, neodkladný a predbežný charakter. V dôsledku toho sa nezisťujú všetky skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej a skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z tohto dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Ak by sa v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia malo trvať na požiadavke riadneho vykonania hodnotenia dôkazov, mohol by byť účel tohto procesného inštitútu zmarený, pretože základnými znakmi neodkladných opatrení sú ich dočasnosť a provizórnosť. Najmä atribút provizórnosti je potrebné mimoriadne vyzdvihnúť, lebo už zo samotného označenia „neodkladné opatrenie“ vyplýva, že nejde o konečnú a definitívnu úpravu vzťahov medzi účastníkmi, že nariadením neodkladného opatrenia nezíska ani jeden z účastníkov silnejšie postavenie a tiež nezískava práva, o ktorých sa má rozhodnúť až v budúcnosti, ale sa ním len dočasne, predbežne a neodkladne upravuje určitý okruh vzťahov. Dočasnou úpravou vo forme neodkladného opatrenia sa preto neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov, ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi. Znamená to, že obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný a môže rozhodnúť inak.

3. Podmienkou pre vydanie neodkladného opatrenia je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov účastníkov, by bolo právo účastníka ohrozené. Nariadením neodkladného opatrenia navrhovateľ nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z uvedeného charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Pred nariadením neodkladného opatrenia nie je teda skutkový stav zisťovaný v plnom rozsahu, ale rozhodujúce skutočnosti musia byť aspoň osvedčené. To však neznamená, že súd môže vydať neodkladné opatrenie len na základe tvrdení navrhovateľa bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, alebo bez osvedčenia nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Toto ohrozenie osvedčeného nároku účastníka musí byť konkrétne, reálne a musí hroziť bezprostredne, keď existencia nároku ešte sama o sebe nie je dôvodom na nariadenie neodkladného opatrenia. Je nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana, ako i osvedčenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. V konaniach týkajúcich sa starostlivosti o mal. deti, ktorých účelom je v prvom rade ochrana a záujem maloletých, súd na základe vlastných zistení uváži, či sú splnené všetky zákonné podmienky na nariadenie požadovaného neodkladného opatrenia.

4. Súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol ako nedôvodný, pretože otec neosvedčil potrebu bezodkladnej úpravy pomerov, v dôsledku ktorej by bol nevyhnutný okamžitý zásah súdu formou nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by sa znížila vyživovacia povinnosť otca k maloletým deťom. Zníženie výživného formou nariadenia neodkladného opatrenia by bolo jednoznačne

v rozpore so záujmami maloletých detí, na ktorých záujem súd v prvom rade prihliada a ktorých záujem je potrebný chrániť. Súd bral pri rozhodovaní do úvahy aj fakt, že otec si svoju vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom riadne a včas neplnil, a preto matka podala návrh na vykonanie exekúcie. Rozsudkom č. k. 15P/176/2013-222 zo dňa 27.09.2013 Okresný súd Levice schválil rodičovskú dohodu, v ktorej sa okrem iného otec zaviazal na plnenie vyživovacej povinnosti v sume 250 eur mesačne na mal. Q. a 200 eur na maloletú Z., pričom od právoplatnosti predmetného rozhodnutia uplynulo 7 rokov. Plynutím času maloleté deti rastú a prirodzene sa aj zvyšujú nároky a výdavky na uspokojovanie potrieb maloletých detí, pričom má súd na mysli uspokojovanie všetkých potrieb prospešných k ich všestrannému vývoju, pričom zaistenie tejto výživy sa týka nie len výživy vo vlastnom slova zmysle, ale všetkých nevyhnutných potrieb pre život kultúrneho človeka. Je potrebné, aby rodičia poskytovali podľa svojich schopností a možností toľko prostriedkov na výživu detí, aby z nich boli uspokojené osobné potreby dieťaťa. V zmysle § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Súd pritom poukázal i na znenie § 366 CMP, ktorého obsahom je uloženie povinnosti platiť výživné v nevyhnutnej miere v prípade, že osoba povinná výživou si svoju vyživovaciu povinnosť neplní vôbec. Podľa mzdového listu je jeho priemerný čistý mesačný príjem za obdobie od júna 2019 do mája 2020 vo výške 1 525,31 eur, jeho spoločnosť za r. 2018 dosiahla výnosy 12 412,62 eur, náklady 11 772,52 eur a zisk 640,10 eur. Z návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia nevyplývajú žiadne také okolnosti, ktoré by preukazovali naliehavosť a potrebnosť dočasnej úpravy pomerov na zníženie výživného formou nariadenia neodkladného opatrenia.

5. Proti tomuto uzneseniu podal otec v zákonnej lehote odvolanie a navrhol napadnuté uznesenie zmeniť a nariadiť neodkladné opatrenie, ktorým sa zníži jeho vyživovacia povinnosť k mal. Q. E. na sumu 160 eur mesačne a k mal. Z. E. na sumu 130 eur mesačne. Odvolanie odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 365 ods. 1 písm. d), f), h) CSP a podľa § 62 ods. 1 CMP. Otec v odvolaní namietal, že súd nevie rozhodnúť vo veci mal. detí viac ako tri roky a svojím konaním limituje osobný život všetkých. Súd podľa neho nevyhodnotil nové skutočnosti, ktoré výrazne menia pomery na strane otca, dokonca ich vo svojom odôvodnení poprel. Účelovo prehliadol všetky skutočnosti - narodenie jeho tretieho dieťaťa, vznik vyživovacej povinnosti voči nemu a aj jeho matke, nezmenenú výšku príjmu, dlhodobé oznamovanie otcom súdu, že jeho príjmové pomery mu neumožňujú platiť výživné ku ktorému sa zaviazal, nie je schopný hradiť. Nebyť blízkej rodiny, otec by vzniknutú situáciu ekonomicky neustál. Situácia na jeho strane zmenila pomery u neho tak, že daná skutočnosť musí byť zohľadnená pri rozhodovaní o výške jeho vyživovacej povinnosti k mal. deťom. Jeho čistý príjem v r. 2012 bol 1.534 eur/mesačne a v roku 2018 bol 1.831 eur/mesačne. V súčasnosti, počnúc 01.01.2019 je jeho príjem 1.525 eur/mesačne, zohľadňuje i „celozávodnú“ odmenu vyplácanú 1 x do roka v sume 500 eur. Súčasná priemerná čistá mzda je cca 1.330 eur mesačne netto. Výška vyživovacej povinnosti má dosahovať výšku cca 30 % čistého príjmu povinného; 20-30 % jeho čistého príjmu, samozrejme s prihliadnutím na individuálne okolnosti konkrétneho prípadu. Pri zohľadnení jeho príjmu a vyživovacích povinností je zrejmé, že je povinný na výživu svojich troch mal. detí uhradiť mesačne výživné vo výške 570 eur, čo predstavuje cca 44 % jeho čistého príjmu. Voči matke mal. A. má vyživovaciu povinnosť vo výške 100 eur mesačne. Celkovo by tak otec mal prispievať na výživu svojich zákonných vyživovacích povinností výživným vo výške 670 eur mesačne, čo je neúnosné. Aktuálne výživné nezodpovedá jeho možnostiam. V ďalšej časti odvolania opísal podrobne aj ostatné svoje mesačné náklady. Matka je podľa neho súdom chránená, pričom nie je dôvod na takýto prístup. Súd ju oslobodil od plnenia vyživovacej povinnosti voči mal. Q. počas celého obdobia jeho života v domácnosti s otcom, dokonca v čase života mal. Q. musel otec platiť matke výživné na mal. syna, ktorého vychovával, pretože súd tak rozhodol. On v rámci exekučného konania dvakrát požiadal o povolenie splátok, avšak matka ani s jedným návrhom výšky splátok zameškaného výživného nesúhlasila a ani sama nenavrhol výšku splátky. Aktuálna situácia je pre neho ekonomicky likvidačná - z príjmu mu zostáva suma cca 220 eur a aktuálne mu vznikajú dlhy. Jediným cieľom matky je znemožniť mu žiť normálny život. Nebyť matky - starej matky mal. detí, neustál by svojou ekonomickou situáciou, ktorá devastačne vplýva na celé jeho blízke okolie.

6. Matka a ani kolízny opatrovník sa k odvolaniu nevyjadrili.

7. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) a bez viazanosti rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 65, § 66 CMP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a po prejednaní veci napadnuté uznesenie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil vychádzajúc z nižšie citovaných zákonných ustanovení:

8. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

10. Podľa § 325 ods.1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa obsahu spisu sa vedie konanie na základe návrhu otca podaného na súd prvej inštancie dňa 14.06.2017 o zmenu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, o ktorých bolo pôvodne rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Levice zo dňa 27.09.2013 č. k. 15P/176/2012-222, právoplatným dňa 16.10.2013. V rámci tohto konania, ktoré stále trvá a vo veci zatiaľ rozhodnuté nebolo, podal otec dňa 17.06.2020 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým bude dočasne znížená jeho vyživovacia povinnosť k maloletým deťom do rozhodnutia vo veci samej, z dôvodu, že vo veci samej stále rozhodnuté nebolo a u neho pretrváva nepriaznivá finančná situácia vzhľadom na podstatnú zmenu pomerov ovplyvňujúca jeho schopnosť platiť doteraz stanovené výživné.

12. Odvolací súd zhodne s názorom súdu prvej inštancie, zohľadňujúc aj záujem maloletých detí, ktorý je v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia vo veciach starostlivosti o maloletých prioritný, dospel k záveru, že v predmetnej veci neboli dané podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia dočasným znížením výživného na maloleté deti do rozhodnutia vo veci samej. Totiž za situácie, že výživné už bolo určené právoplatným rozhodnutím súdu, zmenu takto stanoveného výživného možno dosiahnuť len zákonom predpísaným spôsobom podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine rozhodnutím vo veci samej, ktorým by došlo k zmene pôvodného rozhodnutia súdu. Súd by tak rozhodol na základe porovnania pomerov v čase posledného rozhodovania o výživnom a v čase rozhodovania súdu prvej inštancie v konaní vo veci samej, keďže hmotnoprávnou podmienkou zmeny vyživovacej povinnosti je preukázanie takej zmeny pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu výšky výživného pre maloleté deti. Zákonné ustanovenie § 366 CMP týkajúce sa výživného upravuje možnosť súdu nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere. Neodkladné opatrenia vo veciach maloletých detí majú byť vydávané za účelom ochrany ich záujmov, pričom o zmene vyživovacej povinnosti voči maloletým deťom možno rozhodnúť len po riadnom vykonaní dokazovania, ktorým by bola preukázaná taká zmena pomerov, ktorá odôvodňuje aj zmenu vyživovacej povinnosti. Uvedené možno dosiahnuť len v konaní vo veci samej, pretože v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia sa spravidla dokazovanie nevykonáva, lebo účelom inštitútu neodkladného opatrenia je rýchla a dočasná úprava právnych pomerov účastníkov s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa.

13. Otcom opisované dôvody pre zmenu výšky výživného, ktoré premietol aj do návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, je nutné preskúmať a posúdiť súdom v konaní vo veci samej a na ich základe rozhodne o návrhu otca na zníženie vyživovacej povinnosti voči maloletým deťom. Nariadenie neodkladného opatrenia tak, ako žiadal otec, sa vo všeobecnosti prieči účelu neodkladného opatrenia, keďže prvoradý je záujem maloletého dieťaťa pred záujmom rodiča a neumožňuje rodičovi vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj dieťaťa. Ak by súd rozhodol o znížení vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom nariadením neodkladného opatrenia, neprípustne by tým povýšil záujem otca ako osoby povinnej z vyživovacej povinnosti oproti záujmu maloletých detí, ktorých záujem má byť prvoradým v predmetnom konaní. Podstatné však je, že zmene vyživovacej povinnosti musí predchádzať vykonanie riadneho dokazovania a súčasne táto zmena musí byť kvalifikovaná. Takúto zmenu preto možno vykonať len novým rozhodnutím vo veci samej, t. j. rozsudkom. Inštitút neodkladného opatrenia neumožňuje prelomenie zásady právoplatnosti súdneho rozhodnutia, pretože opačný výklad by predstavoval absolútne negovanie princípu právnej istoty. Neodkladným opatrením teda nemožno zmeniť už právoplatný a vykonateľný rozsudok o výžive maloletých detí, pričom také rozhodnutie by neprípustne narušilo princíp právnej istoty, ktorú zabezpečuje práve existujúci právoplatný a vykonateľný rozsudok. Neodkladné opatrenie neslúži na to, aby samo o sebe vyriešilo sporné právne vzťahy účastníkov, lebo ide o potrebu dočasnej úpravy pomerov do doby konečného rozhodnutia o veci samej, pričom súd pri posúdení návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nesmie konečné rozhodnutie prejudikovať.

14. Otec v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia i v podanom odvolaní zdôrazňoval viacero dôvodov, ktoré by mohli byť spôsobilé v konaní o veci samej privodiť rozhodnutie o znížení vyživovacej povinnosti (pribudnutie dvoch vyživovacích povinností, zmena jeho finančnej situácie). Odvolací súd na podklade uvedeného urobil záver, že potreba bezodkladnej dočasnej úpravy pomerov do rozhodnutia vo veci samej, v ktorej ide o zmenu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom upravených právoplatným rozsudkom súdu, nebola daná, a to aj napriek tomu, že konanie ako také prebieha v súčasnosti už dlhšie než tri roky. S ohľadom na uvedené odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým bol zamietnutý návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, podľa § 387 ods. 1 CSP ako vo výroku vecne správne potvrdil. V ďalšom konaní pri rozhodovaní vo veci samej bude nutné konať v súlade s ustanovením čl. 17 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

15. Toto rozhodnutie senát odvolacieho súdu prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).